

ПРОБЛЕМИ ОРГАНІЗАЦІЇ ПРОВЕДЕННЯ ЛАБОРАТОРНИХ ЗАНЯТЬ В УМОВАХ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ

ДМИТРЕНКО М.П., МАКОВЕЦЬКА О.О.

Одеська державна академія будівництва та архітектури, м. Одеса, Україна

Нині у світі накопичен значний досвід у реалізації систем дистанційної освіти. У США у системі даної освіти навчається близько одного мільйона осіб. Дистанційна освіта розвивається й в інших регіонах світу. Як приклади можна навести Китайський телеуніверситет (Китай), Національний відкритий університет ім. Індіри Ганді (Індія), Університет ПайнамНоор (Іран), Корейський національний відкритий університет (Корея), Університет Південної Африки та інші.

Дистанційній освіті притаманна низка позитивних рис, які не властиві традиційній: вона допомагає отримати освіту незалежно від місця проживання, стану здоров'я, елітарності й матеріальної забезпеченості студента, оминати психологічні бар'єри, пов'язані з комунікативними якостями людини (наприклад, соромливістю, страхом публічних виступів та інше). Вона позитивно впливає на студента, збільшуючи його творчий та інтелектуальний потенціал за рахунок самоорганізації, прагнення до знань, уміння володіти комп'ютерною технікою та самостійно приймати відповідальні рішення.

Рішенням Кабінету Міністрів України з 12 березня 2020 року по всій країні було оголошено карантин у зв'язку з епідемією коронавірусу. Усі вищі навчальні заклади Одеси перейшли на дистанційну форму навчання. З труднощами організації роботи у віддаленому режимі зіткнулися всі учасники освітнього процесу. Особливе навантаження в цей період лягло на викладачів, які були змушені за короткий період перенести звичні їм заняття в онлайн-режим. Дистанційне навчання включало в себе онлайн спілкування зі студентами за допомогою аудіо і відео комунікації, так і офлайн навчання студентів: самостійна робота, виконання індивідуальних завдань до практичних і лабораторних занять, надсилання робіт на перевірку викладачам, а також комп'ютерне тестування. На кафедрі хімії та екології ОДАБА онлайн заняття здійснювалися за допомогою GoogleMeet, GoogleClass, Skype, Viber, Zoom, Telegram та інші.

Перші заняття, які проводилися на платформах Zoom, GoogleMeet показали, що навчання на них пристосовані до найбільш традиційної методики - у вигляді лекцій та презентацій. Викладачі трансливали інформацію у вже готовому обробленому вигляді. Великим недоліком було відсутність в онлайн-заняттях

демонстраційних та лабораторних робіт, без яких вивчення предметів природничого циклу фактично втрачає сенс. Аудіовізуальна інформація краще сприймається користувачами і студентам у переважній більшості подобається дивитись навчальний відео матеріал, у порівнянні з читанням тексту.

Незважаючи на досить об'ємний перелік позитивних якостей дистанційної освіти, як і в будь-якій іншій формі навчання, в ній можна виділити кілька недоліків: ускладнена ідентифікація дистанційних студентів; проблема сумісності навчальних платформ з операційними системами, браузерами, смартфонами, а також низька швидкість Internet - з'єднання - приводить до пропусків студентами онлайн-занять; труднощі із завантаженням лабораторних дослідів у відео форматі; студенти не завжди можуть забезпечити себе достатнім технічним обладнанням – мати комп'ютер та постійний вихід у Інтернет.

Викладачі кафедри зіткнулися з проблемою демонстрації експериментальної частини лабораторних занять у відео форматі. Наприклад, для дисципліни «Хімія» експериментальна частина присутня у 14 лабораторних роботах. Не зважаючи на те, що відеозаписи дослідів записувалися в різних форматах, звук відеофайла повністю пропадав, а відео - гальмувало. Тому доводилося коментувати хід проведення досліджень та викладати експериментальну частину занять у спеціально створених чатах груп соціальних мереж Viber або Telegram. Викладачі постійно було в контакті зі студентами, перевіряли їх роботи, коментували, відповідали на питання які виникали у студентів та повертали їхні роботи на доопрацювання.

Дистанційна форма навчання хоч і має певні проблеми але вони переборні, потрібно лише перестати чинити опір новому, змінити своє ставлення до онлайн-формату, стати більш гнучкими та придбати додаткові технічні навички. Адже очевидно, що дистанційне навчання відкриває нові двері для сприятливих можливостей. Це допоможе зробити навчання більш різноманітним, інтерактивним і гнучким, адаптованим до різних зовнішніх умов. І Україна як і інші країни повинна бути готовою використовувати формат дистанційного навчання в подальшому. Таке навчання є важливою складовою освітнього процесу не лише в умовах карантину. По завершенню цього періоду, в сучасному освітньому процесі змішане навчання залишиться популярним, оскільки є категорії студентів з особливими потребами, працюючі студенти, а також заочники. Для них технології дистанційного навчання просто необхідні.

Ефективність такого навчання залежить від ставлення студентів до навчання, від кваліфікації кожного викладача і безумовно від технічного, інформаційного і методичного забезпечення цього процесу. Там, де є баланс цих 3-х складових, там буде ефективне навчання, зокрема й дистанційне.